

Liite 3: Tulevaisuuskuvat

SKENAARIOTARKASTELUJA ERILAISISTA KEHITYSKULUISTA
ROVANIEMEN TULEVAISUUS- JA KEHITYSKUVA 2050

Tulevaisuuskuvien muodostaminen

Tulevaisuuskuvat kuvaavat erilaisia tulevaisuuksia, jotka on laadittu aiempien työvaiheiden ja niissä syntyneiden materiaalien pohjalta kuvastamaan Rovaniemen mahdollisia kehityskulkuja muuttuvassa maailmassa. Tulevaisuuskuvien laadinnassa on hyödynnetty Rovaniemen nykytilaa, toimintaympäristöä ja megatrendejä käsittelevää analyysia, asukkaiden näkemyksiä kerännyttä tulevaisuuskyselyä sekä työpajatyöskentelyä, johon on osallistunut laajasti niin kaupungin eri sidosryhmiä, kaupunkilaisia kansalaisraadin avulla kuin kaupungin organisaatiota.

Skenaarioiden rakentaminen on edellyttänyt temaattisesti erilaisten kehitysvaihtoehtojen rakentamista jokaisen tulevaisuuskuvan yhteydessä esitettäviin tulevaisuustaulukoihin, josta on valittu kullekin skenaarioille sopivia kehityskulkuja. Kehitysvaihtoehtoja yhdistämällä on rakennettu erilaisia vaihteittain eteneviä skenaariotarinoita aina vuoteen 2050 saakka.

Tulevaisuustaulukoinnin jälkeen muodostettiin asiantuntijatyönä niin sanotut skenaariotimet, jotka toimivat pohjana varsinaisten skenaarioiden rakentamiselle. Niiden muodostamisessa huomioitiin

aineistossa merkittävimiksi tai vaikutuksiltaan suurimmaksi arvioidut kehityskulut ja -vaihtoehdot.

Tulevaisuuskuvien avulla on tarkoitus pyrkiä tunnistamaan sellaisia kehityskulkuja, mitä halutaan saavuttaa ja toisaalta millaisia kehityskulkuja halutaan välttää, jotta pystytään muodostamaan yhteistä tavoitetilaa, jonka pohjalta luodaan työn seuraavassa vaiheessa maankäytön kehityskuvaa eli visiota.

Toimintaympäristöanalyysista kohti tulevaisuuskuvia työpajatyöskentelyn avulla

Toimintaympäristön ja megatrendien Rovaniemeen kohdistuvien vaikutusten analyysia hyödynnettiin tulevaisuuskuvien laatimisen pohjana. Tulevaisuuskuvien laatimisessa hyödynnettiin paikallista tietämystä. Kansalaisraati, erilaiset sidosryhmät, kuten yritysten edustajat, asukasjärjestöt ja opiskelijajärjestöt sekä kaupungin organisaation edustajat osallistuivat työpajatyöskentelyyn läsnä ja etäyhteydellä.

Työpajatyöskentelyn tarkoituksena oli kerätä aineistoa skenaarioita varten. Työpajoissa erityinen fokus oli maankäytön vaikutuksissa

ja muutoksissa. Osallistujien tehtävänä arvioida tulevaisuusväitteitä Rovaniemen tulevaisuudesta ja pohtia miten niihin on päädytty.

Tulevaisuusteemat kattoivat teemoja asuminen ja alueet, väestö, yhteydet, ilmasto ja ympäristö, elinkeinot ja talous, hyvinvointi sekä turvallisuus ja energia.

Työpajojen tulokset syötettiin osaksi tulevaisuustaulukkoa, joka toimi pohjana tulevaisuuskuvien laadinnalle

Työpajat

- Tulevaisuustyön tueksi järjestettiin neljä työpajaa aikavälillä 1.–8.10.2024. Työpajat järjestettiin paikan päällä Rovaniemellä.
 - Kansalaisraati I
 - Kaupunkikonserni
 - Sidosryhmätyöpaja
 - Kansalaisraati II
- Työpajoissa osallistujat arvioivat tulevaisuusväittämiä liittyen Rovaniemen tulevaisuuteen.

Tulevaisuusväittämät

Työpajoissa osallistujat arvioivat yhteensä seitsemää tulevaisuusväittämää, joissa korostuivat eri teemat. Kysymykset liittyivät siihen mitä on täytynyt tapahtua, jotta väittämä on totta.

- *"Vuonna 2044 Rovaniemen keskusta on vihreä ja viihtyisä, ja siellä on helppo kulkea kävellen."*
- *"Vuonna 2046 Rovaniemellä asuu 100 000 asukasta, johtuen ilmasto siirtolaisuudesta."*
- *"2032 Rovaniemelle pääsee kalliilla, mutta harvoilla lennoilla. Raiteet, tiet ja joukkoliikenne ovat onnettomassa kunnossa."*
- *"Vuonna 2050 talvi on lyhyt ja vähäluminen ja Ounasvaara on täynnä tyhjiä matkailuresortteja ja hotelleja."*
- *"Rovaniemelle matkailun rinnalle on syntynyt uusia, vetovoimaisia aloja ja yrityksiä vuoteen 2036 mennessä."*
- *"2029 Rovaniemellä alue-erot näyttäytyvät rakennusten huonokuntoisuutena, olemattomina palveluina ja yleisenä pahoinvointina."*
- *"Vuonna 2031 Rovaniemellä on merkittävä määrä tuulivoimaa ja myös pienydinvoimaloita, jotka ovat pirstoneet luontoa ja muuta ympäristöä."*

Tulevaisuusajattelu: yhteiset ja eriävät näkemykset

Yhteneväisiä näkemyksiä

- Vihreän ja viihtyisän keskustan tavoite oli laajasti jaettu.
- Rovaniemen maltilliselle kasvulle näytettiin vihreää valoa.
- Huoli talven tulevaisuudesta on sekä matkailuelinkeinon että arjen elämänlaadun kannalta jaettu ja keskeinen.
- Energiamurros ei saa kuormittaa luontoa – eikä oikeastaan mikään muukaan. Lapista ei saa tehdä siirtomaa- aluetta vetoamalla Suomen strategisten intressien ajamiseen.
- Rovaniemen erilaisilla alueilla nähtiin kullakin omat vahvuutensa. Alueiden mahdollista eriarvoistumiskehitystä ei joko pidetty todennäköisenä, tai siltä haluttiin sulkea silmät.

Eriäviä ja vastakkaisia näkemyksiä

- Kaukoliikenteen tulevaisuudesta esitettiin keskenään hyvin eriäviä näkemyksiä. Monet halusivat ennakoida lentoliikenteen vähittäistä alasajoa tai lentojen hintojen nousun aiheuttamaa murrosta. Toiset puolestaan uskoivat, että teknologiset ratkaisut lentoliikenteen vähäpäästöisyyteen löytyvät vielä. Raideliikenteen tulevasta merkityksestä esitettiin monenlaisia arvioita.
- Matkailun osuus ja luonne Lapin elinkeinoelämässä jakaa kantoja: monet näkevät matkailun kasvun ja monipuolistamisen mahdollisuutena, mutta monet hillitsisivät sitä tai etenisivät rovaniemeläisten ehdoilla.

Suunnitteluperiaatteet

Skenaarioiden laadinta aloitettiin määrittämällä Rovaniemen maankäyttöä koskevat suunnitteluperiaatteet, joiden toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan kunkin skenaarion yhteydessä esitettävässä sädekaaviossa.

1. Yhdyskuntarakenteen hajautumisen välttäminen ja tiivistäminen lisäten vehreyttä ja vihreyttä.
2. Tasapainoinen ja kestävä väestökehitys.
3. Ilmasto-, ympäristövaikutusten minimointi sekä luonnon monimuotoisuuden maksimointi.
4. Elinkeinorakenteen uudistaminen ja monipuolistaminen (sisältäen matkailun).
5. Kestävä saavutettavuus ja liikkuminen sisäisesti että ulkoisesti.
6. Alueiden välisten haitallisten erojen minimointi ja sosiaalisen koheesion maksimointi.

Tulevaisuuskuvien lukuohjeet

Tulevaisuuskuvissa kuvaillaan sitä, miten kaupungin maankäyttö voisi muuttua ja mitkä muutosvoimat kehityskulkuihin voisi vaikuttaa. Tulevaisuuskuvien avulla ei pyritä tulevaisuuden ennustamiseen vaan kriittiseen ja luovaan ajatteluun sekä organisaatiotason itsereflektioon.

Tarkoitus ei ole valita yhtä skenaariota muiden joukosta asettamalla skenaarioita todennäköisyys- tai preferenssijärjestykseen, vaan tarkastella skenaarioiden muodostamia vaihtoehtoja. Lisäksi on syytä huomioida, että todellisuudessa kehityskulut ovat usein yhdistelmiä eri

skenaarioista. Tulevaisuuskuvia luetaan mahdollisina vaihtoehtoina kehitykselle, mistä osia voi toteuta, eikä niinkään kirjaimellisena kuvauksena tulevaisuuden kehityksestä.

Tulevaisuustaulukko

TEEMAT JA KEHITYSVAIHTOEHDOT

YHDYSKUNTA- RAKENNE	ASUNTO- MARKKINAT	VÄESTÖ- KEHITYS	LIIKENNE JA SAAVUTETTAVU US	DEMOKRATIA JA PÄÄTÖKSEN- TEKO	PALVELUT	ILMASTO JA LUONTO	ELINKEINOT, TALOUS JA KOULUTUS	MATKAILU	HYVINVOINTI JA ERiarvoisuus	TURVALLISUUS JA ENERGIA
Keskusta tiivistyy vehreyden ja viihtyisyyden kustannuksella	Asunto- markkinat suhteellisen vakaat ja hintakehitys maltillista, ”normaalia” syklittäistä vaihtelua	Väestö kasvaa erittäin voimakkaasti (100 000 as. 2050 mennessä)	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus paranee	Luottamus pääätöksen- tekoon heikkenee ja pääätöksenteko kriisiytyy	Palveluverkkoa keskitetään ja supistetaan	Luonto- ja viheralueiden määrä kasvanut tai pysynyt samana	TKI-toiminta on monipuolis- tanut elinkeino- rakennetta	Matkailu on ”ylikuumentun- ut”	Paikallinen yhteisö ja kulttuuri on monimuotois- tunut	Suomen ja Rovaniemen turvallisuus- tilanne säilyy epävakaana
Tiivis, viihtyisä ja vihreä keskusta		Kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus heikkenee	Pääätöksenteko ja luottamus paranevat mm. osallisuudella ja läpinäkyvyyl- dellä	Palveluverkko säilyy nykyisellään suhteellisen kattavana ja hajautettuna	Luonto- ja viheralueet ovat vähentyneet ja pirstoutuneet	Elinkeino- rakenne ei ole merkittävästi uusiutunut	Matkailuala on jatkanut kasvuun uudistamalla ja monipuolistu- malla	Lähiöiden syökykierre on syventynyt ja hyvinvointi- erot ovat kasvaneet	Suomen ja Rovaniemen turvallisuus- tilanne vakautuu
Pientalo- ja kyläasuminen on suosittua	Asunto- markkinat epävakaat ja hintakehitys ailahtelevaa	Kausityöläiset puuttuvat	Tie- ja raideverkon korjausvelka kasvaa	Kansalais- yhteiskunta ja mielipiteet polarisoituvat	Palveluverkon taso paranee ja säilyy kattavana	Luonnon tila on säilynyt nykyisellään tai parantunut	Suur- investointien valtiontuki- kilpailu jatkuu	Talvimatkailun sesonki on lyhentynyt ja siirtynyt pohjoisem- maksi	Tietyillä alueilla hyvinvointi- erot ovat pienentyneet	Riippuvuus vesivoimasta on vähentynyt ja patoja purettu
Lähiöitä ja pientaloalueita täydennys- rakennetaan ja tiivistetään	Asunto- markkinoilla pitkiä taantumia sekä yli ja alitarjontaa	Opiskelijoiden määrä romahtaa	Lentoliikenne kallistuu ja vähenee	Kansalaisyhteis- kunta vahvistuu ja mielipiteet lähenevät	Sote-palvelut siirtyvät Pohjois- Pohjanmaan hyvinvointialue- elle	Luonnon tila on heikentynyt	Talouden heikko näkymä jatkuu	Lyhyt- vuokrausta on rajoitettu		Energian- kysyntä kasvaa räjähdysmäi- sesti
Lähiöitä ja pientaloalueita ei onnistuta täydennysrake- ntamaan ja tiivistämään merkittävästi	Asunto- markkinat kuumenevat ja hintakeskitys laukkaa	Nykykasvu jatkuu (70 000 as. 2050 mennessä)	Vähäpäästöiset lentopoltto- aineet yleistyvät	Pääätöksen- tekijöiden fokuksessa paikalliset asukkaat		Talvet ovat lyhentyneet ja kesät pidentyneet sekä sään ääri- ilmiöt ovat lisääntyneet	Talouden tilanne kestää vakaana tai heikentyy maltillisesti			Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu mittavasti
Uusia satelliitti- kaupunginosia rakennetaan			Uusiin raideyhteyksiin panostetaan Suomessa ja/tai Eurooppaan	Pääätöksen- tekijöiden fokuksessa vierailijat			Yliopisto lakkautetaan/ opiskelupaikat vähenevät merkittävästi			Energia- hankkeita ei ole toteutettu tai rakennettu maltillisesti
			VT-4 linjataan uudelleen							

Tulevaisuuskuvat

**TURISTIEN ROVANIEMI
STRATEGISTEN INTRESSIEN SOLMUKOHTA
KAUPUNKI KASVAA SISÄÄNPÄIN
HALLITSEMATON LAAJENEMINEN
KULUVA JA KUIHTUVA ROVANIEMI**

TURISTIEN ROVANIEMI

**STRATEGISTEN INTRESSIEN
SOLMUKOHTA**

**KAUPUNKI KASVAA
SISÄÄNPÄIN**

**HALLITSEMATTOMAN
LAAJENEMINEN**

**KULUVA JA KUIHTUVA
ROVANIEMI**

TURISTIEN ROVANIEMI

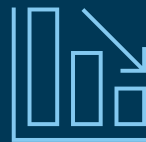
Synteesi

TURISTIEN ROVANIEMI

Matkailu edellä:

Kaupungin kehittämisen painopiste on matkailu, minkä myötä kaupungin maankäyttöä kehitetään matkailun tarpeiden mukaisesti.

Väestökehitys:

Väestönkasvu on pysähtynyt ja kääntynyt laskuun, mutta matkailu on säilyttänyt taloudellisen merkityksensä. Kausityöntekijöitä on vaikea saada, koska asumisen hinta on korkea.

Turismi synnyttää mellakoita:

Paikallisten ja turistien välillä on jatkuvia konflikteja ja keskusta-asuminen on kallistunut sekä luontoalueet ovat heikentyneet resorttirakentamisen vuoksi. Kylät ovatkin saaneet paikallisista "paluumuuttajia".

Lyhentyneet talvet:

Talvimatkailu siirtyy pohjoisemmaksi, mutta pidemmät kesät ovat avanneet mahdollisuuksia kesämatkailulle, ja elinkeino on monipuolistunut.

Lentopolttoaineet:

Kiristyneen verotuksen vuoksi lennot kallistuvat, mutta parantuneet raideliikenneyhteydet lisäävät junamatkailijoiden määrää, mikä luo osaltaan myös painetta kehittää kestävä matkailua.

YHDYSKUNTA- RAKENNE	ASUNTO- MARKKINAT	VÄESTÖ- KEHITYS	LIIKENNE JA SAAVUTETTAVU US	DEMOKRATIA JA PÄÄTÖKSEN- TEKO	PALVELUT	ILMASTO JA LUONTO	ELINKEINOT, TALOUS JA KOULUTUS	MATKAILU	HYVINVOINTI JA ERiarvoisuus	TURVALLISUUS JA ENERGIA
Keskusta tiivistyy vehreyden ja viihtyisyyden kustannuksella Tiivis, viihtyisä ja vihreä keskusta Pientalo- ja kyläasuminen on suosittua Lähiöitä ja pientaloalueita täydennysrakennetaan ja tiivistetään Lähiöitä ja pientaloalueita ei onnistuta täydennysrakentamaan ja tiivistämään merkittävästi Uusia satelliitti-kaupunginosia rakennetaan	Asunto-markkinat suhteellisen vakaat ja hintakehitys maltillista, ”normaalia” sykliittäistä vaihtelua Asunto-markkinat epävakaat ja hintakehitys ailahtelevaa Asunto-markkinoilla pitkiä taantumia sekä yli- ja alitarjontaa Asunto-markkinat kuumenevat ja hintakeskitys laukkaa	Väestö kasvaa erittäin voimakkaasti (100 000 as. 2050 mennessä) Kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun Kausityöläiset puuttuvat Opiskelijoiden määrä romahtaa Nykykasvu jatkuu (70 000 as. 2050 mennessä)	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus paranee Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus heikkenee Tie- ja raideverkon korjausvelka kasvaa Lentoliikenne kallistuu ja vähenee Vähäpäästöiset lentopolttoaineet yleistyvät Uusiin raideyhteyksiin panostetaan Suomessa ja/tai Eurooppaan VT-4 linjataan uudelleen	Luottamus päätöksen-tekoon heikkenee ja päätöksenteko kriisiytyy Päätöksenteko ja luottamus paranevat mm. osallisuudella ja läpinäkyvyydellä Kansalais-yhteiskunta ja mielipiteet polarisoituvat Kansalai-syhteiskunta vahvistuu ja mielipiteet lähenevät Päätöksen-tekijöiden fokuksessa paikalliset asukkaat Päätöksen-tekijöiden fokuksessa vierailijat	Palveluverkkoa keskitetään ja supistetaan Palveluverkko säilyy nykyisellään suhteellisen kattavana ja hajautettuna Palveluverkon taso paranee ja säilyy kattavana Sote-palvelut siirtyvät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointi-alueelle	Luonto- ja viheralueiden määrä kasvanut tai pysynyt samana Luonto- ja viheralueet ovat vähentyneet ja pirstoutuneet Luonnon tila on kestänyt nykyisellään tai parantunut Luonnon tila on heikentynyt Talvet ovat lyhentyneet ja kesät pidentyneet sekä sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet	TKI-toiminta on monipuolistanut elinkeinorakennetta Elinkeino-rakenne ei ole merkittävästi uusiutunut Suur-investointien valtiontuki- kilpailu jatkuu Talouden heikko näkymä jatkuu Talouden tilanne kestää vakaana tai heikentyy maltillisesti Yliopisto lakkautetaan/ opiskelupaikat vähenevät merkittävästi	Matkailu on ”ylikuumentunut” Matkailu on jatkanut kasvuaan uudistumalla ja monipuolistumalla Talvimatkailun sesonki on lyhentynyt ja siirtynyt pohjoisem-maksi Lyhyt- vuokrausta on rajoitettu	Paikallinen yhteisö ja kulttuuri on monimuo-toistunut Lähiöiden syöksykierre on syventynyt ja hyvinvointi-erot ovat kasvaneet Tietyillä alueilla hyvinvointi-erot ovat pienentyneet	Suomen ja Rovaniemen turvallisuustilanne säilyy epävakaana Suomen ja Rovaniemen turvallisuustilanne vakautuu Riippuvuus vesivoimasta on vähentynyt ja patoja purettu Energian-kysyntä kasvaa räjähdysmäises ti Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu mittavasti Energia-hankkeita ei ole toteutettu tai niitä on rakennettu maltillisesti

TURISTIEN ROVANIEMI

Matkailu muovaa voimakkaasti kaupunkia

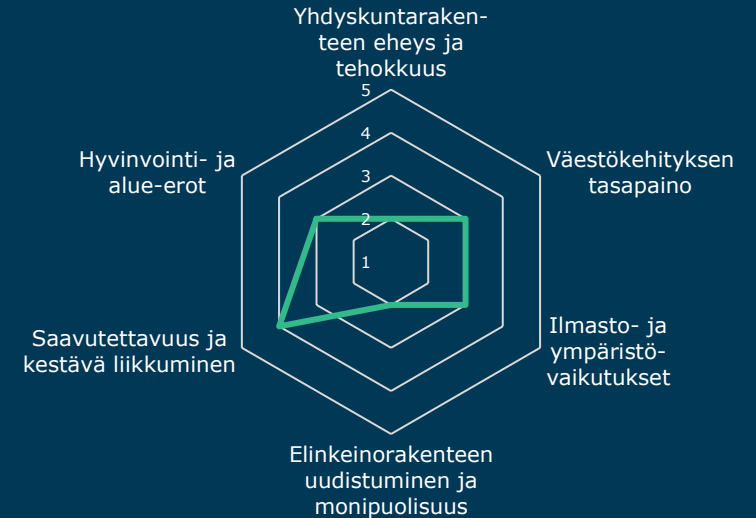
Kaupunkia rakennetaan matkailijoiden ehdoilla. Turismin kasvu on aiheuttanut voimakasta vastustusta paikallisissa etenkin asumisen hinnan nousun sekä kielteisten luontovaikutusten vuoksi. Talvimatkailu siirtyy pohjoisemmaksi ja matkailu monimuotoistuu.

Maankäytössä on **priorisoitu lomarakentamista sekä elämyskohteiden ja keskustan kehittämistä** kasvavalle turismille. Kaavoituksen lainsäädännön keventäminen on johtanut hallitsemattomaan matkailuhankkeiden rakentamiseen luontokohteisiin. Keskustassa asuntojen lyhyt vuokraus on lisääntynyt ja vuokrataso noussut. Kausityöntekijöitä on vaikea saada, koska asumisen hinta on liian korkea.

Väestönkasvu pysyi 2020-luvun ajan maltillisena, mutta turismin räjähdysmäisen kasvun sekä asumisen kallistumisen vuoksi asukkaita on alkanut muuttamaan paikkakunnalta pois. 2020-luvulla suurin osa matkailijoista oli hyvin varakkaita, mutta 2030-luvulta lähtien viileä ilmasto houkuttelee varakkaiden lisäksi matkailijoita kaikista varallisuusluokista. Väestö on vanhentunut ja syntyvyys laskenut, mikä on **johtanut väestönkasvun pysähtymiseen ja kääntymiseen laskuun.**

- 1 = Huono
- 2 = Jokseenkin huono
- 3 = Neutraali
- 4 = Jokseenkin hyvä
- 5 = Hyvä

Vaikutukset

Rovaniemelle tehdään historialliset matkailuinvestoinnit
2023

Lentoliikenteen päästövähennysten kiristämisen ja kaavoituksen keventämisen lainsäädäntöjä valmistellaan
2028

Väestökehitys sakkaa, kaupungintalo tarvellaan mellakoissa
2033

Sää on arvaamatonta ja lunta on vähäisesti
2038

Uusi yöttömän yön festivaali kerää Rovaniemelle yli 100 000 kävijää
2043

Haaparanta-Rovaniemi-Sodankylä junayhteys aloittaa
2048

Viileä ilmasto vetää matkailijoita kaikista varallisuusluokista
2050

TURISTIEN ROVANIEMI

Matkailu muovaa voimakkaasti kaupunkia

Keskusta on turistifikoitunut, sinne on rakennettu matkailijoiden ehdolla erilaisia elämys- ja viihdepalveluita ja siellä asuu vain kourallinen paikallisia. Kylät ja pientaloalueet ovat tästä piristyneet, mutta kaupunkirakenne **on hajautunut ja yksityisautoilu lisääntynyt. Turismin vastaisia rajuja mellakoita esiintyy säännöllisesti. Kaupungintalo vaurioituu rajuissa turismin vastaisissa mellakoissa 2030-luvulla.** Matkailun menestys ei rakennu kestäväälle pohjalle, sillä kansainväliset investoijat ovat vuosien saatossa haalineet merkittäviä omistuksia yksityisistä maista ja kiinteistöistä. Kaupungin talouden tila on pysynyt suhteellisen vakaana matkailun kasvun seurauksena. Laskeva väestökehitys ja alenevat verotulot vaikuttavat kuitenkin pitkällä aikavälillä palveluverkon laajuuteen.

Lentoliikenne kasvoi 2020-luvun loppuun saakka, jolloin lentoasemaa laajennettiin. 2030-luvulla päästövähennykset ja verotus kuitenkin kiristyivät. **Lennot kallistuivat ja harvenivat**, jolloin kansainvälisten matkailijoiden virta romahti muutamaksi vuodeksi ja alan yrityksiä kaatui. Uutta majoituskapasiteettia jäi tyhjilleen. 2030- ja 2040-lukujen taitteessa Rovaniemellä aloitettiin vähäpäästöisen lentoliikenteen testaaminen lentomatkailun elvyttämiseksi. Panostukset raideliikenteessä ovat parantaneet Rovaniemen saavutettavuutta, aluksi Tornio-Haaparanta-yhteyden kautta. **Kestävän matkailun trendi on alkanut nousta ja junamatkailijoiden määrä kasvaa hiljalleen.** Tunturirataa on aloitettu rakentamaan Haaparannalta Rovaniemelle ja Sodankylään, ja sitä kautta eurooppalaiset junat pääsevät suoraan Ruotsin kautta Rovaniemelle vaihdoitta 2048. Myös muita raidehankkeita on jatkuvasti vireillä. Kaupungin sisäisesti turismin kasvu aiheuttaa painetta joukkoliikenteen kehittämiseksi, johon on kuitenkin vaikea vastata.

Ilmastonmuutoksen edetessä perinteinen talvimatkailu on siirtynyt pohjoisemmaksi ja Rovaniemelle on kehittynyt uusia matkailun muotoja. Vaikka lumisen aika ja luonnon monimuotoisuus ovat vähentyneet, arktinen luonto kiinnostaa edelleen matkailijoita. Kesien piteneminen on avannut uuden sesongin varsinkin, kun kuumenevasta Etelä-Euroopasta halutaan viileämpään ympäristöön. Yötön yö on yksi vetonauloista. Luontomatkailun rinnalle on tullut kulttuuri-, ruoka- ja hyvinvointimatkailun palveluita mm. keskustaan ja lomakeskusten yhteyteen.

Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu hyvin maltillisesti, jolloin niiden luontovaikutukset ovat pysyneet rajattuina, mutta toisaalta päästövähennysten saavuttamisessa on haasteita.

Rovaniemelle tehdään historialliset matkailuinvestoinnit
2023

Lentoliikenteen päästövähennysten kiristämisen ja kaavoituksen keventämisen lainsäädäntöjä valmistellaan
2028

2033

Väestökehitys sakkaa, kaupungintalo tarvellaan mellakoissa

Sää on arvaamatonta ja lunta on vähäisesti
2038

Uusi yöttömän yön festivaali kerää Rovaniemelle yli 100 000 kävijää
2043

Haaparanta-Rovaniemi-Sodankylä junayhteys aloittaa
2048

2050

Viileä ilmasto vetää matkailijoita kaikista varallisuusluokista

STRATEGISTEN INTRESSIEN SOLMUKOHTA

Synteesi

STRATEGISTEN INTRESSIEN SOLMUKOHTA

Rovaniemi hubina:

Rovaniemi on kehittynyt sotilaallisen yhteistyön, energiantuotannon, luonnonvarojen, kaivosteollisuuden ja logistiikan myötä Pohjois-Euroopan strategiseksi keskukseksi.

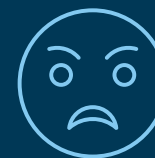
Mielikuvat Rovaniemestä:

Ilmapiiri on militantti ja kylmä.

Kaupungin resurssit:

Aika-ajoin puolustusvoimien ja sotilaallisen yhteistyön vaateet sitovat kaupungin resursseja, myös maankäytössä.

Elinkeinorakenne muuttuu, mutta muutos aiheuttaa myös haasteita:

Kehitys herättää myös tyytymättömyyttä, sillä lisääntyneet sotaharjoitukset sekä energia- ja kaivoshankkeet ovat johtaneet myös luonto- ja virkistysalueiden vähenemiseen, mikä vaikuttaa paikallisväestöön ja matkailijoiden määrään.

Kylät piristyvät:

Toisaalta kylät ovat saaneet kaivattua muuttoliikettä ja uusia asukkaita teollisuuden ja puolustusalan osaajista.

YHDYSKUNTA-RAKENNE	ASUNTO-MARKKINAT	VÄESTÖ-KEHITYS	LIIKENNE JA SAAVUTETTAVUUS	DEMOKRATIA JA PÄÄTÖKSEN-TEKO	PALVELUT	ILMASTO JA LUONTO	ELINKEINOT, TALOUS JA KOULUTUS	MATKAILU	HYVINVOINTI JA ERIARVOISUUS	TURVALLISUUS JA ENERGIA
Keskusta tiivistyy vehreyden ja viihtyisyyden kustannuksella Tiivis, viihtyisä ja vihreä keskusta Pientalo- ja kyläasuminen on suosittua Lähiöitä ja pientaloalueita täydennysrakennetaan ja tiivistetään Lähiöitä ja pientaloalueita ei onnistuta täydennysrakentamaan ja tiivistämään merkittävästi Uusia satelliitti-kaupunginosia rakennetaan	Asunto-markkinat suhteellisen vakaat ja hintakehitys maltillista, ”normaalia” sykliittäistä vaihtelua Asunto-markkinat epävakaat ja hintakehitys ailahtelevaa Asunto-markkinoilla pitkiä taantumia sekä yli- ja alitarjontaa Asunto-markkinat kuumenevat ja hintakeskitys laukkaa	Väestö kasvaa erittäin voimakkaasti (100 000 as. 2050 mennessä) Kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun Kausityöläiset puuttuvat Opiskelijoiden määrä romahtaa Nykykasvu jatkuu (70 000 as. 2050 mennessä)	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus paranee Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus heikkenee Tie- ja raideverkon korjausvelka kasvaa Lentoliikenne kallistuu ja vähenee Vähäpäästöiset lentopoltto-aineet yleistyvät Uusiin raideyhteyksiin panostetaan Suomessa ja/tai Eurooppaan VT-4 linjataan uudelleen	Luottamus päätöksen--tekoon heikkenee ja päätöksenteko kriisiytyy Päätöksenteko ja luottamus paranevat mm. osallisuudella ja läpinäkyvyydellä Kansalais-yhteiskunta ja mielipiteet polarisoituvat Kansalais-yhteiskunta vahvistuu ja mielipiteet lähenevät Päätöksentekijöiden fokuksessa paikalliset asukkaat Päätöksentekijöiden fokuksessa vierailijat	Palveluverkkoa keskitetään ja supistetaan Palveluverkko säilyy nykyisellään suhteellisen kattavana ja hajautettuna Palveluverkon taso paranee ja säilyy kattavana Sote-palvelut siirtyvät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointi-alueelle	Luonto- ja viheralueiden määrä kasvanut tai pysynyt samana Luonto- ja viheralueet ovat vähentyneet ja pirstoutuneet Luonnon tila on kestänyt nykyisellään tai parantunut Luonnon tila on heikentynyt Talvet ovat lyhentyneet ja kesät pidentyneet sekä sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet	TKI-toiminta on monipuolistanut elinkeino-rakennetta Elinkeino-rakenne ei ole merkittävästi uusiutunut Suur-investointien valtiontuki-kilpailu jatkuu Talouden heikko näkymä jatkuu Talouden tilanne kestää vakaana tai heikentyy maltillisesti Yliopisto lakkautetaan/ opiskelupaikat vähenevät merkittävästi	Matkailu on ”ylikuumentunut” Matkailu on jatkanut kasvuaan uudistumalla ja monipuolistumalla Talvimatkailun sesonki on lyhentynyt ja siirtynyt pohjoisemmaksi Lyhyt-vuokrausta on rajoitettu	Paikallinen yhteisö ja kulttuuri on monimuotoistunut Lähiöiden syöksykierre on syventynyt ja hyvinvointi-erot ovat kasvaneet Tietyillä alueilla hyvinvointi-erot ovat pienentyneet	Suomen ja Rovaniemen turvallisuustilanne säilyy epävakaana Suomen ja Rovaniemen turvallisuustilanne vakautuu Riippuvuus vesivoimasta on vähentynyt ja patoja purettu Energian-kysyntä kasvaa räjähdysmäisesti Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu mittavasti Energia-hankkeita ei ole toteutettu tai niitä on rakennettu maltillisesti

STRATEGISTEN INTRESSIEN SOLMUKOHTA

Maanpuolustus ja uusteollistuminen uudistavat elinkeinorakennetta

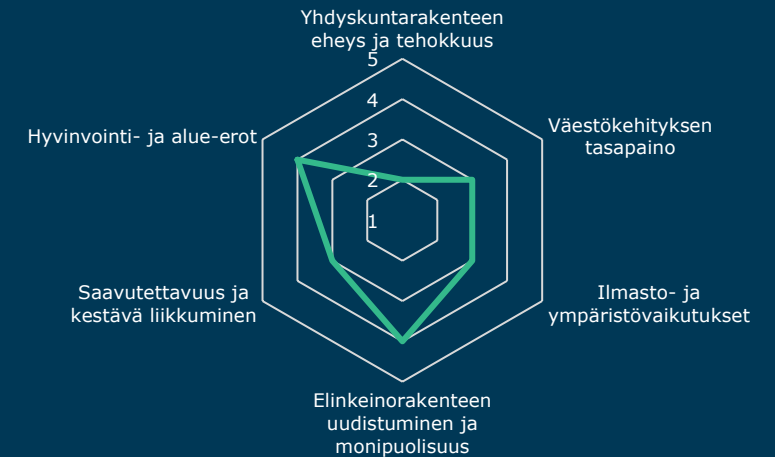
Vuoteen 2050 mennessä Rovaniemi on kehittynyt Pohjois-Euroopan strategiseksi solmukohdaksi, jossa yhdistyvät sotilaallinen yhteistyö, logistiikka, energiantuotanto, kiertotalous ja luonnonvarojen hyödyntäminen. Valtiolliset ja kansainväliset toimijat ovat vahvasti läsnä Rovaniemen kehittämisessä ja päätöksenteossa. Matkailijat ja osa asukkaista ovat säikähtäneet militanttia ilmapiiriä ja teollista estetiikkaa.

Kaupunkiin on perustettu **NATO-tukikohta**, joka toimii Pohjolan puolustuksen keskuksena ja tukee laajoja sotilasharjoituksia arktisella alueella. Sotilasinfrastruktuuri on laajentunut huomattavasti, ja **lentokentän ympärille on noussut uusia tiloja tukemaan logistiikkaa ja huoltotoimia**. Tämä on tuonut mukanaan kasvavan kansainvälisen väestön, sotilasperheitä ja puolustusalan asiantuntijoita, jotka asuvat erityisesti uusilla asuinalueilla keskustan laitamilla.

Junayhteys Norjan Narvikiin on avannut Suomelle uuden logistisen yhteyden, ja Arktiksen sulamisen vuoksi merikuljetukset Pohjois-Amerikkaan ja Itä-Aasiaan ovat mahdollisia ennätysajassa. Samalla kansainvälisen strategisen lentoliikenteen määrä on kasvanut puolustustoiminnan, logistiikan ja teollisuuden vuoksi.

1 = Huono
2 = Jokseenkin huono
3 = Neutraali
4 = Jokseenkin hyvä
5 = Hyvä

Vaikutukset

Konfliktit eri toimijoiden ja intressien välillä kasvavat – mutta myös verotulot kasvavat

2023

Huoli turvallisuudesta kasvaa

2028

EU:n uuden teollisuusstrategian rahoitus astuu voimaan

2033

NATO-tukikohta perustetaan

2038

Suurten voimalahankkeiden rakentaminen

2040

Asukkaiden ja matkailijoiden määrä vähenee

2045

Junayhteydet Narvikiin alkavat

2050

SITOWISE

STRATEGISTEN INTRESSIEN SOLMUKOHTA

Maanpuolustus ja uusteollistuminen uudistavat elinkeinorakennetta

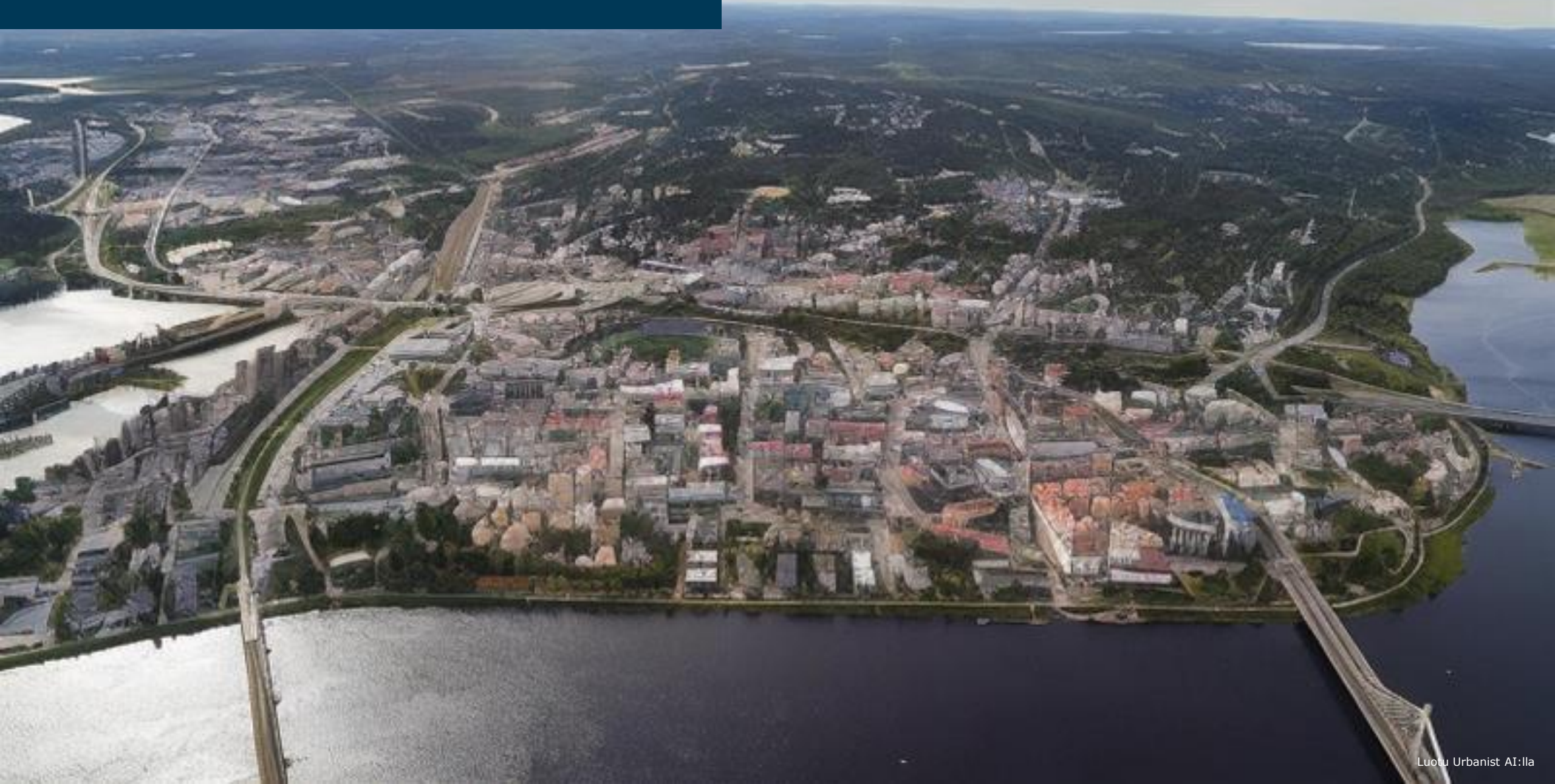
Rovaniemen toinen suuri muutos on tapahtunut energiantuotannossa. Kaupungin **ympärille ja Lappiin on rakennettu laajasti ja monipuolisesti uusiutuvan energian tuotantoa**, jota pyritään hyödyntämään ja jatkojalostamaan mahdollisimman laajasti. Aurinko- ja biovoimaloiden rinnalle on saatu myös tuulivoimaa tutkateknologian kehittyessä. Myös uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä vetytehtaita on rakennettu. Energiantuotannon ohella on kasvanut myös energiankäyttö. Pohjolan suurimmat datakeskusten keskittymät ja muut teollisuuslaitokset tarvitsevat paljon sähköä. Samaan aikaan Lapin kaivostoiminta on laajentunut myös Rovaniemelle, sillä uuden teknologian avulla Rovaniemeltä pystytään louhimaan mm. kultaa, kobolttia ja nikkeliä. Toisaalta energia- ja kaivoshankkeet pirstovat ja heikentävät luontoalueita, minkä epäillään vaikuttaneen **asukkaiden ja matkailijoiden määrän vähenemiseen**.

Talvimatkailusesonki on muutenkin lyhentynyt lumisen kauden lyhennyttyä. Energiantuotanto on tarjonnut työllistymismahdollisuuksia rakennusvaiheessa, mutta tuotanto ei juuri työllistä, sillä se toteutetaan etäohjauksena sijoittajien kotimaista. Tilanne on sama myös datakeskusten osalta. Kaupunki ja valtio ovat satsanneet TKI-toimintaan teknologia-, puolustus- ja energiateollisuudessa. **Näin onnistutaan välttämään uhkakuva, jossa Rovaniemi ja Lappi toimivat "alkutuotannon siirtomaana"**, josta energia ja luonnonvarat vietäisiin Suomen rajojen ulkopuolelle korkeamman asteen jalostusta varten. Matalan ympäristöriskin tuotantolaitosten läheisyyteen on myös muodostunut asuinalueita, joissa asuminen, työ ja innovaatiotoiminta kohtaavat. Rovaniemi on kansainvälisesti tunnettu kokeilevista energiayhteisöistään, kuten Vetykylästä.

Kaupunki on laajentunut maanpuolustuksellisten intressien vuoksi hajautetusti. Rovaniemi näyttää esimerkkiä siitä, millaiselta moderni teollisuuskaupunki näyttää yhdistettynä pienimittakaavaiseen asumiseen. Etäisyydet etenkin uusien asuinalueiden välillä ovat pitkät, ja niihin sijoittuneet paikalliset palvelut ovat vähentäneet kaupunkikeskustan vetovoimaa. Kyläasumisen subventointi valtion taholta on myös strateginen intressi, jotta laajat alueet pysyvät asuttuna. Osa vanhoista kylistä on onnistunut nousemaan uusien alojen ja tukien myötä, mutta osa on kuihtunut ja eriarvoisuus asuinalueiden välillä on suurta. Joukkoliikennettä kylille ei saada järjestettyä edes valtion avokätisillä tuilla.

KAUPUNKI KASVAA SISÄÄNPÄIN

Synteesi

KAUPUNKI KASVAA SISÄÄNPÄIN

Yhteinen tahtotila:

Kehityksen muutosvoima on kaupungin yhteinen tahtotila kaupunki uudistuksen tarpeellisuudesta, jota on edeltänyt vuosien poliittinen kädenvääntö.

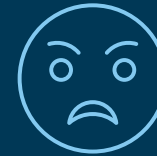
Luontoa säästävä rakentamistapa:

Uudistuksella toteutetaan tiiviimpää, vihreämpää ja viihtyisämpää Rovaniemeä, joka vähentää energiankulutusta ja säästää lähiluontoa.

Elinkeinojen uusi vire:

Palvelualat ja kaupunkimatkailu ovat saaneet uudistuksesta piristysruiskeen, mutta elinkeinorakenne ei ole varsinaisesti uudistunut.

Alue-erot ja pahoinvointi:

Keskustan vetovoima kasvaa, mutta lähiöt ja erityisesti niiden nuoret jäävät vähemmälle huomiolle, millä on pitkäkestoisia negatiivisia vaikutuksia. Sote-palvelut siirtyvät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle, joka vaikeuttaa ongelman ratkaisua.

Saavutettavuuden paraneminen:

Lentoliikenteen hintojen nousuun on varauduttu parantamalla raideyhteyksiä ja rakentamalla uusia. Tiivis rakenne mahdollistaa myös paremmin kaupungin joukkoliikenteen kehittämisen.

YHDYSKUNTA- RAKENNE	ASUNTO- MARKKINAT	VÄESTÖ- KEHITYS	LIIKENNE JA SAAVUTETTAVU US	DEMOKRATIA JA PÄÄTÖKSEN- TEKO	PALVELUT	ILMASTO JA LUONTO	ELINKEINOT, TALOUS JA KOULUTUS	MATKAILU	HYVINVOINTI JA ERiarvoisuus	TURVALLISUUS JA ENERGIA
Keskusta tiivistyy vehreyden ja viihtyisyyden kustannuksella Tiivis, viihtyisä ja vihreä keskusta Pientalo- ja kyläasuminen on suosittua Lähiöitä ja pientaloalueita täydennysrakennetaan ja tiivistetään Lähiöitä ja pientaloalueita ei onnistuta täydennysrakentamaan ja tiivistämään merkittävästi Uusia satelliitti-kaupunginosia rakennetaan	Asuntomarkkinat suhteellisen vakaat ja hintakehitys maltillista, ”normaalia” syklistä vaihtelua Asuntomarkkinat epävakaita ja hintakehitys ailahtelevaa Asuntomarkkinat oilla pitkiä taantumia sekä yli- ja alitarjontaa Asuntomarkkinat kuumenevat ja hintakeskitys laukkaa	Väestö kasvaa erittäin voimakkaasti (100 000 as. 2050 mennessä) Kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun Kausityöläiset puuttuvat Opiskelijoiden määrä romahtaa Nykykasvu jatkuu (70 000 as. 2050 mennessä)	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus paranee Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus heikkenee Tie- ja raideverkon korjausvelka kasvaa Lentoliikenne kallistuu ja vähenee Vähäpäästöiset lentopolttoaineet yleistyvät Uusiin raideyhteyksiin panostetaan Suomessa ja/tai Eurooppaan VT 4-linjataan uudelleen	Luottamus päätöksentekoon heikkenee ja päätöksenteko kriisiytyy Päätöksenteko ja luottamus paranevat mm. osallisuudella ja läpinäkyvyydellä Kansalaisyhteiskunta ja mielipiteet polarisoituvat Kansalaisyhteiskunta vahvistuu ja mielipiteet lähenevät Päätöksentekijöiden fokuksessa paikalliset asukkaat Päätöksentekijöiden fokuksessa vierailijat	Palveluverkkoa keskitetään ja supistetaan Palveluverkko säilyy nykyisellään suhteellisen kattavana ja hajautettuna Palveluverkon taso paranee ja säilyy kattavana Sote-palvelut siirtyvät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle	Luonto- ja viheralueiden määrä kasvanut/ pysynyt samana Luonto- ja viheralueet ovat vähentyneet ja pirstoutuneet Luonnon tila on kestänyt nykyisellään/ parantunut Luonnon tila on heikentynyt Talvet ovat lyhentyneet ja kesät pidentyneet sekä sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet	TKI-toiminta on monipuolistanut elinkeinorakennetta Elinkeinorakenne ei ole merkittävästi uusiutunut Suurinvestointien valtiontukikiilpa ilu jatkuu Talouden heikko näkymä jatkuu Talouden tilanne kestää vakaana/ heikentyy maltillisesti Yliopisto lakkautetaan/ opiskelupaikat vähenevät merkittävästi	Matkailu on ”ylikuumentunut” Matkailu on jatkanut kasvuaan uudistamalla ja monipuolistamalla Talvimatkailun sesonki on lyhentynyt ja siirtynyt pohjoisemmaksi Lyhytaikaisvuokrausta on rajoitettu	Paikallinen yhteisö ja kulttuuri on monimuotoistunut Lähiöiden syöksykierre on syventynyt ja hyvinvointierot ovat kasvaneet Tietyillä alueilla hyvinvointierot ovat pienentyneet	Suomen ja Rovaniemen turvallisuustilanne säilyy epävakaana Suomen ja Rovaniemen turvallisuustilanne vakautuu Riippuvuus vesivoimasta on vähentynyt ja patoja purettu Energiankysyntä kasvaa räjähdysmäisesti Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu mittavasti Energiahankkeita ei ole toteutettu tai niitä on rakennettu maltillisesti

KAUPUNKI KASVAA SISÄÄNPÄIN

Parhaat paikat menestyvät, mutta alue-eroja ei saada poistettua

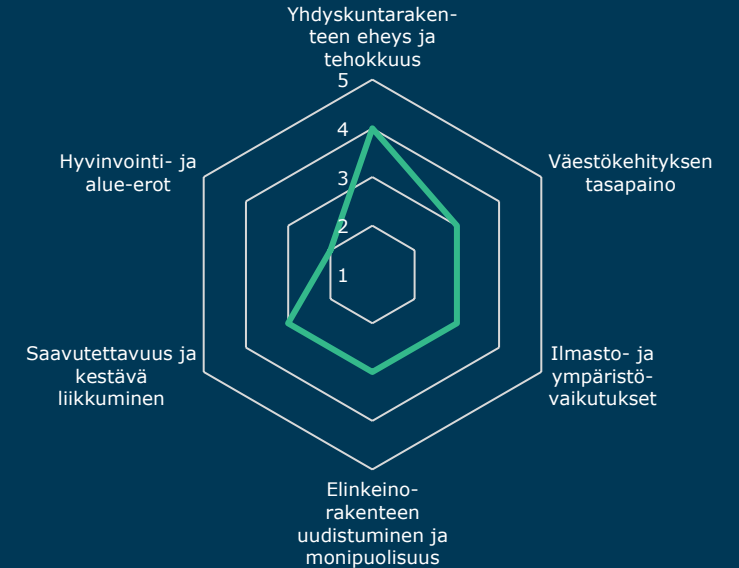
Kaupungin pitkäjänteinen päätöksenteko on tuottanut tulosta ja Rovaniemi onnistuu tiivistämään ja tehostamaan kaupunkia viihtyisästi. Tiivistäminen johtaa lähiluonnon säästämiseen. Lähiöt eivät ole kuitenkaan kehittyneet yhtä suotuisasti kuin keskeisimmät alueet. Nuorison jaksamisen haasteisiin ei suhtauduta riittävällä vakavuudella joka näkyy erityisesti lähiöissä ongelmien kasautumisena.

Tonttien rakennusoikeutta on saatu lisättyä ja rakennuksia korotettua maltillisesti. Yhdenmukainen linja on houkutelut rakennuttajia ja sijoittajia erityisesti keskustaan ja parhaille paikoille. Pientalo- ja kyläalueiden vanheneva väestö kannattaa saavutettavien palveluiden ehdoilla rakentamista. Asuntotarjonta on saatu pidettyä suhteellisen vakaana täydennysrakentamisella ja harkituilla nykyisten alueiden laajentamisilla maltillisen väestökasvun tilanteessa. Ongelmana on parhaiden paikkojen korkea hinnat.

Rovaniemen **ulkoisen saavutettavuus perustuu nykyistä enemmän raideliikenteeseen**, sillä pääradan kapasiteetti on tuplaantunut. VR liikennöi myös Ruotsista Rovaniemelle. Lentoliikenne kasvoi 2020-luvun loppuun saakka, kun lentoasemaa kehitettiin, mutta kasvu taittui lentoliikenteen verotuksen uudistuessa. Vähäpäästöisten polttoaineiden ja sähkölentokoneiden tulo on ollut odotettua hitaampaa, jota ennakoitiin raideliikenteen aikaisella kehittämisellä.

1 = Huono
2 = Jokseenkin huono
3 = Neutraali
4 = Jokseenkin hyvä
5 = Hyvä

VAIKUTUKSET

Kädenvääntö tiivistämisestä
2023

2028

Kaupunki-uudistuksesta poliittinen päätös

2033

Nuoriso oireilee jaksamisen ja mielenterveyden kanssa – lähiöissä ongelmat kärjistyvät

Rovaniemi saa palkinnon uudistuneesta keskustasta

2038

Energiantuotanto vihdoinkin puhdasta

2043

Tietyt alueet eivät houkuttele asukkaita

2048

Tiivis kaupunki tukee palvelualueiden kasvua

2050

SITOWISE

KAUPUNKI KASVAA SISÄÄNPÄIN

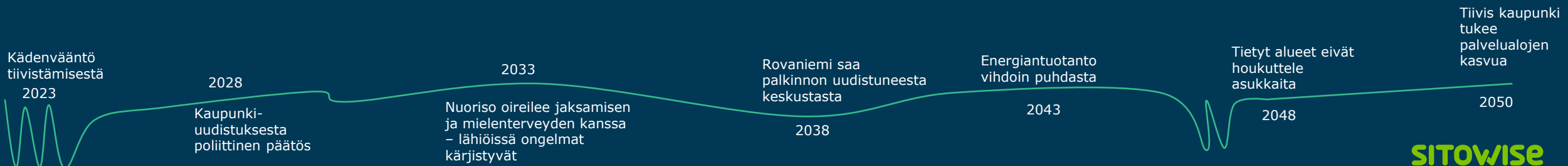
Parhaat paikat menestyvät, mutta alue-eroja ei saada poistettua

Kaupungin tavoitteena on ollut tasapainoinen aluekehitys, mutta vuosittaiset resurssit ovat olleet liian pieniä eriytymisen pysäyttämiseksi. Valtion lähiöohjelmia on toteutettu vain harvakseltaan. Samanaikaisesti nuorison mielenterveyden ja jaksamisen haasteisiin ei suhtauduta 2020-luvulla riittävällä vakavuudella, mikä kuormittaa tulevana vuosikymmeninä kaupunkia monin eri tavoin. Ongelmana on myös sote-palveluiden siirtyminen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle, jolloin Rovaniemi jakaa resursseja yhä useamman kunnan kanssa. Potentiaalisimpia lähiökortteleita on saatu uudistettua, mutta kokonaisuus on jäänyt vajaaksi, eivätkä rakennusliikkeet ja asuntosijoittajat ole erityisen kiinnostuneita siitä. Myös taloyhtiöiden on ollut vaikea saada remonttilainoja. Kyläalueiden väestömäärä on pysynyt suhteellisen vakaana ja asuntojen hinnat ovat edullisia, vaikkakin kunto on paikoitellen huono.

Aukkaiden toiveisiin vehreyden lisäämisestä on vastattu ottamalla viherkerroin osaksi kaupunkisuunnittelua, mikä on merkittävästi kasvattanut kaupunkivihreän määrää. Suunnittelussa on hyödynnetty luontopohjaisia ratkaisuja, kuten lisäämällä suuria puita kaupunkikuvaan ja ohjaamalla hulevesiä hulevesipainanteisiin. Samalla kestävästi liikkumisen olosuhteita on parannettu merkittävästi, kun pysäköintiä on ohjattu pysäköintilaitoksiin ja katutilaa vapautettu kävelylle ja pyöräilylle. Taloustilanne kestää suhteellisen vakaana ja palveluverkko pystytään pitämään pitkään lähes nykyisessä laajuudessaan. Kaupungin päätöksenteossa fokusoidaan paikallisia asukkaita, mikä herättää luottamusta kaupunkia ja päätöksentekijöitä kohtaan. Toisaalta nuoret ja nuorten keskuudessa lisääntyneet ongelmat ovat olleet väliinputoajia.

Rovaniemen elinkeinorakenne on monipuolistunut, mutta ei varsinaisesti uudistunut. Kaupunkimatkailun kehittyminen on tarjonnut vaihtoehdon perinteisille resorteille. Tämä on tuonut uutta virettä ja Rovaniemelle tullaan kauempaakin. Myös kulttuuri-, hyvinvointi-, elämys- ja ravintolapalvelut sekä uudet tietotyön muodot menestyvät.

Tehostunut maankäyttö ja tiivistynyt asuminen on pienentänyt kaupungin hiilijalanjälkeä ja energiankulutusta. Rovaniemi tuottaa uusiutuvaa energiaa moderneilla teknologioilla ottamalla talteen hukkalämpöä- ja liike-energiaa. Aurinkoenergiaa voidaan tuottaa aiempaa paremmin myös tiiviissä kaupunkirakenteessa. Ilmastonmuutos näkyy kaupungissa selkeimmin talvien lyhentymisenä sekä säännöllisinä tulvina, jotka ovat ohjanneet rakentamista kauemmas jokirannoilta.

HALLITSEMATON LAAJENEMINEN

Synteesi

HALLITSEMATON LAAJENEMINEN

Ilmasto- siirtolaisuus:

Massiivinen väestönkasvu pakottaa kaupungin reagoimaan nopealla ja paikoin heikosti suunnitellulla uudisrakentamisella.

Hajauttava rakentaminen:

Rakentamista suunnataan koskemattomille luonto- ja viheralueille yhdyskuntarakennetta hajauttaen, mikä synnyttää kaupunki-infran ja palveluverkon osalta investointitarpeita.

Asuntopula:

Äkillinen väestömäärän kasvu synnyttää asuntopulan ja pitää asumisen hinnan korkealla.

Pohjolan talousihme:

Väestönkasvulla on positiivinen vaikutus työvoiman saatavuuden parantumisen, elinkeinorakenteen monipuolistumisen ja verotulojen kasvun osalta.

Kaupungin resurssit:

Uusien alueiden rakentaminen sitoo kaupungin resursseja ja fokusta, millä on vaikutuksia muiden alueiden elinvoimaan ja infran ylläpitoon.

YHDYSKUNTA- RAKENNE	ASUNTO- MARKKINAT	VÄESTÖ- KEHITYS	LIIKENNE JA SAAVUTETTAVU US	DEMOKRATIA JA PÄÄTÖKSEN- TEKO	PALVELUT	ILMASTO JA LUONTO	ELINKEINOT, TALOUS JA KOULUTUS	MATKAILU	HYVINVOINTI JA ERiarvoisuus	TURVALLISUUS JA ENERGIA
Keskusta tiivistyy vehreyden ja viihtyisyyden kustannuksella Tiivis, viihtyisä ja vihreä keskusta Pientalo- ja kyläasuminen on suosittua Lähiöitä ja pientaloalueita täydennysrakennetaan ja tiivistetään Lähiöitä ja pientaloalueita ei onnistuta täydennysrakentamaan ja tiivistämään merkittävästi Uusia satelliittikaupunginosia rakennetaan	Asuntomarkkinat suhteellisen vakaat ja hintakehitys maltillista, ”normaalia” syklittäistä vaihtelua Asunto- markkinat epävakaat ja hintakehitys allahtelevaa Asunto- markkinoilla pitkiä taantumia sekä yli- ja alitarjontaa Asunto- markkinat kuumenevat ja hintakeskitys laukkaa	Väestö kasvaa erittäin voimakkaasti (100 000 as. 2050 mennessä) Kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun Kausityöläiset puuttuvat Opiskelijoiden määrä romahtaa Nykykasvu jatkuu (70 000 as. 2050 mennessä)	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus paranee Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus heikkenee Tie- ja raideverkon korjausvelka kasvaa Lentoliikenne kallistuu ja vähenee Vähäpäästöiset lentopoltoaineet yleistyvät Uusin raideyhteyksiä panostetaan Suomessa ja/tai Eurooppaan VT-4 linjataan uudelleen	Luottamus päätöksen-tekoon heikkenee ja päätöksenteko kriisiytyy Päätöksenteko ja luottamus paranevat mm. osallisuudella ja läpinäkyvyydellä Kansalaisyhteiskunta ja mielipiteet polarisoituvat Kansalaisyhteiskunta vahvistuu ja mielipiteet lähenevät Päätöksentekijöiden fokuksessa paikalliset asukkaat Päätöksentekijöiden fokuksessa vierailijat	Palveluverkkoa keskitetään ja supistetaan Palveluverkko säilyy nykyisellään suhteellisen kattavana ja hajautettuna Palveluverkon taso paranee ja säilyy kattavana Sote-palvelut siirtyvät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle	Luonto- ja viheralueiden määrä kasvanut tai pysynyt samana Luonto- ja viheralueet ovat vähentyneet ja pirstoutuneet Luonnon tila on kestänyt nykyisellään tai parantunut Luonnon tila on heikentynyt Talvet ovat lyhentyneet ja kesät pidentyneet sekä sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet	TKI-toiminta on monipuolistanut elinkeinorakennetta Elinkeino- rakenne ei ole merkittävästi uusiutunut Suur- investointien valtiontuki- kilpailu jatkuu Talouden heikko näkymä jatkuu Talouden tilanne kestää vakaana tai heikentyy maltillisesti Yliopisto lakkautetaan/ opiskelupaikat vähenevät merkittävästi	Matkailu on ”ylikuumentunut” Matkailu on jatkanut kasvuaan uudistumalla ja monipuolistamalla Talvimatkailun sesonki on lyhentynyt ja siirtynyt pohjoisemmaksi Lyhyt- vuokrausta on rajoitettu	Paikallinen yhteisö ja kulttuuri on monimuotoistunut Lähiöiden syöksykierre on syventynyt ja hyvinvointierot ovat kasvaneet Tietyillä alueilla hyvinvointierot ovat pienentyneet	Suomen ja Rovaniemen turvallisuus-tilanne säilyy epävakaana Suomen ja Rovaniemen turvallisuus-tilanne vakautuu Riippuvuus vesivoimasta on vähentynyt ja patoja purettu Energiankysyntä kasvaa räjähdysmäisesti Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu mittavasti Energiahanketta ei ole toteutettu tai niitä on rakennettu maltillisesti

HALLITSEMATON LAAJENEMINEN

Ennätyksellinen väestönkasvu ja asuntopula on pakottanut rakentamaan paljon ja nopeasti

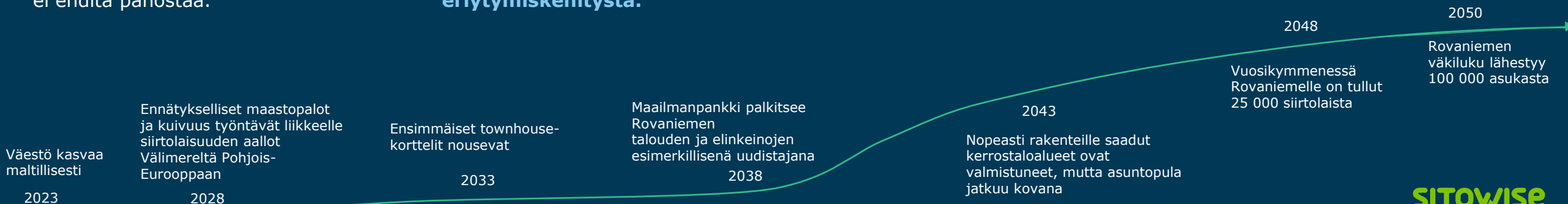
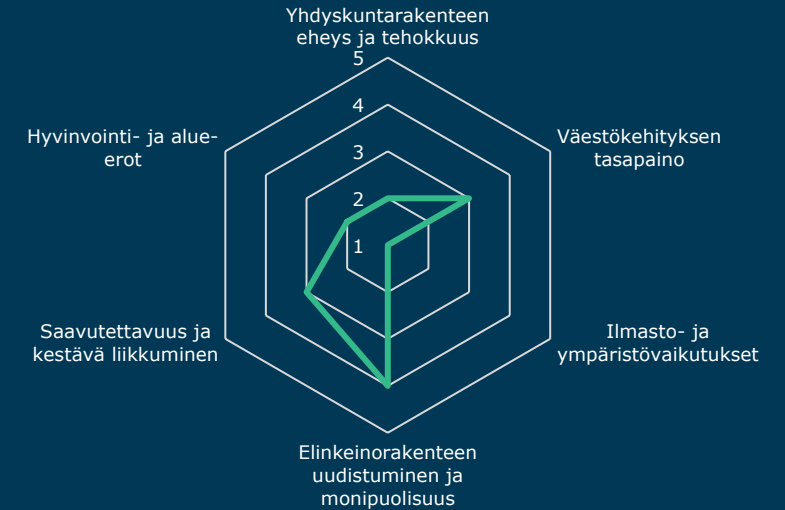
Vuoteen 2050 mennessä Rovaniemi on kokenut historiansa suurimman väestönkasvun: 2020-luvun lopun äkillinen ilmastoirtolaisuuden ja maahanmuuton kasvu Pohjois-Eurooppaan ovat nostattaneet väestönkasvun jopa 2 000 asukkaan vuosivauhtiin. Kaupunki on joutunut kiireellisesti reagoimaan kasvaneeseen asunto- ja palvelutarpeeseen.

Kovan asuntopulan vuoksi kaupunki on ottanut kaikki keinot käyttöönsä: **asumista on lisätty rakentamalla uusia asuinalueita ja laajentamalla jo olemassa olevia.** Kerrostaloalueita on noussut etenkin vuokra-asumista tarvitseville siirtolaisille. Pientaloalueiden laajennuksiin on noussut muuttajille omakotitaloja ja townhouseja. Kasvun keskellä keskustan vehreyteen ja viihtyisyyteen ei ehditä panostaa.

Asuntokanta on monipuolistunut, mutta poikkeuksellisen kysynnän vuoksi **hintataso on ennätyskorkea.** Tästä on koitunut ongelmia kohtuuhintaisten asuntojen tarjonnassa. Asuntojen lyhytvuokrausta on jouduttu rajoittamaan. Nopeassa rakentamistahdissa myös uusien asuntojen ja asuinympäristöjen laatu on kärsinyt, **eikä kaupunki ole pystynyt välttämään alueien eriytymiskehitystä.**

1 = Huono
2 = Jokseenkin huono
3 = Neutraali
4 = Jokseenkin hyvä
5 = Hyvä

Vaikutukset

HALLITSEMATON LAAJENEMINEN

Ennätyksellinen väestönkasvu ja asuntopula on pakottanut rakentamaan paljon ja nopeasti

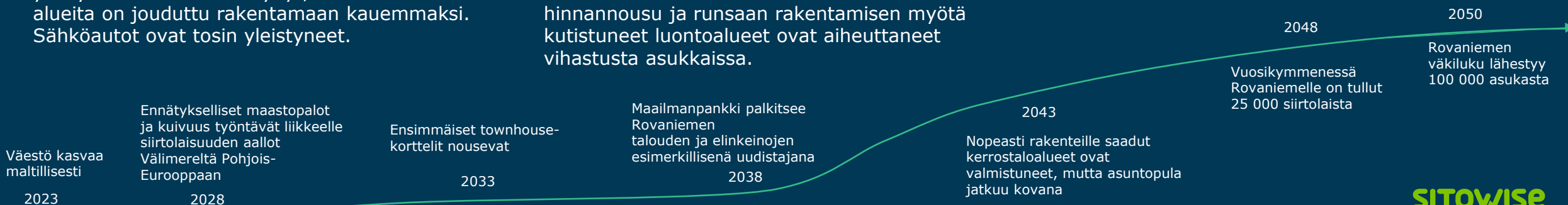
Lisärakentamista on tehty paljon luonto- ja viheralueille. Luonnonläheisyyttä kaipaavia kaupunkilaisia onkin alkanut siirtyä kaupunkialueelta kyliin. Ilmastonmuutos on kuitenkin heikentänyt luonnon monimuotoisuutta kaikkialla. Runsas rakentaminen on lisännyt hiilipäästöjä ja vähentänyt hiilinieluinä toimivien alueiden määrää. Samoin energiantarpeen nopeassa kasvussa on jouduttu turvautumaan suurempaan puun ja turpeen polttoon, mikä on lisännyt päästöjä.

Ennätyksikasvu on tuonut **painetta palveluille ja infrastruktuuriin.** Etenkin uusia päivittäistavarakauppoja, päiväkoteja, kouluja ja harrastuspaikkoja tarvitaan lisää, mutta suureen tarpeeseen on haastavaa vastata. Muut palvelut, kuten ravintolat ja erikoisliikkeet, ovat lisääntyneet kysynnän myötä. Liikenteessä yksityisautoilu on lisääntynyt, koska uusia alueita on jouduttu rakentamaan kauemmaksi. Sähköautot ovat tosin yleistyneet.

Tiestö kuitenkin kuluu entisestään, eikä korjausvelkaa ole ehditty lyhentämään, sillä resurssit on vahvasti sidottuja uusien alueiden infrarakentamiseen. Ennen siirtolaisaaltoa alkaneet raidehankkeet ovat kuitenkin valmistuneet ja avanneet uusia yhteyksiä mm. Torniossa Haaparannan kautta Ruotsiin ja Norjaan. Lentoaseman merkitys on kasvanut kasvaneen kansainvälisen väestön myötä. VT 4 linjataan uudelleen kasvun mahdollistamiseksi. **Uusiutuvan energian hankkeita ei ole ehditty suunnittelemaan ja luvittamaan, koska resursseja on priorisoitu asuinalueiden ja palveluiden kehittämiseen.**

Kaupungin **väestö on monimuotoistunut ja kansainvälistynyt** ennennäkemättömästi. Väestörakenteen vanheneminen hidastuu nuorten siirtolaisten tasoittamana. Uudet asukkaat on otettu varsin hyvin vastaan, sillä kansainvälisyys on tuttua matkailun kautta. Toisaalta asumisen hinnannousu ja runsaan rakentamisen myötä kutistuneet luontoalueet ovat aiheuttaneet vihastusta asukkaissa.

Työvoiman tarjonta on kasvanut merkittävästi, ja iso osa tulijoista onkin saanut korkeakoulutuksen. Uudet osaajat ovat synnyttäneet uusia työpaikkoja yrityksiä kiertotalouteen, Lapin ruokateollisuuteen ja luoville aloille. Etelä-Euroopan matkailualueilta tulleet siirtolaiset ovat työllistyneet alan tuntevinä hyvin Rovaniemen matkailuun. Osalle tulijoista työllistyminen on vaikeampaa, mutta kaupunki osoittaa edelläkävijyyttä kotouttamalla tulijoita heidän tarpeidensa mukaan. Teknologia- ja TKI-toiminta ovat kasvaneet uusien yritysten, osaajien ja lisääntyneen korkeakouluyhteistyön myötä. Korkeakoulujen uudet poikkiteolliset koulutuslinjat ovat suosittuja. **Tulijoille vaadittavista investoinneista huolimatta kaupungin talous on kasvaneiden verotulojen myötä ennennäkemättömässä iskussa; puhutaan Pohjolan talousihmeestä!**

KULUVA JA KUIHTUVA ROVANIEMI

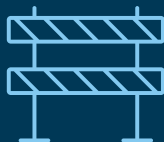
Synteesi

KULUVA JA KUIHTUVA ROVANIEMI

Kaupunki henkitorissaan:

Vuonna 2050 väkiluku on 45 000, mikä on edelleen johtanut toistuviin työttömyysaaltoihin ja verotulojen romahtamiseen. Lapin yliopiston lakkauttaminen on viimeinen niitti vaikeroivalle kaupungille.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset:

Lisääntyneet sään ääri-ilmiöt ovat rasittaneet kaupungin infraa ja luontoa. 2040-luvulla jokien tulviminen aiheuttaa suurtulvia, joista seuraa merkittäviä tuhoja.

Kuntatalouden romahdus:

Kuntatalouden tila on ollut heikko ja päätöksenteko riitaista, mikä on johtanut kriittisen infran ylläpidon laiminlyöntiin ja palveluverkon supistamiseen sekä heikkoon luottamukseen päätöksentekoa kohtaan.

Ekosysteemin muutokset:

Talvien lyhentyminen ja kesien pidentyminen ovat muuttaneet ekosysteemiä, vaikuttaen heikentävästi arktisten lajien elinolosuhteisiin ja parantaen eräiden lajien viljelymahdollisuuksia.

Matkailun haasteet:

Talvimatkailu on siirtynyt Rovaniemeltä pohjoisemmaksi. Kasvukauden pidentyminen on lisännyt maa- ja metsätalouden mahdollisuuksia, mutta myös riskejä.

YHDYSKUNTA- RAKENNE	ASUNTO- MARKKINAT	VÄESTÖ- KEHITYS	LIIKENNE JA SAAVUTETTAVU US	DEMOKRATIA JA PÄÄTÖKSEN- TEKO	PALVELUT	ILMASTO JA LUONTO	ELINKEINOT, TALOUS JA KOULUTUS	MATKAILU	HYVINVOINTI JA ERiarvoisuus	TURVALLISUUS JA ENERGIA
Keskusta tiivistyy vehreyden ja viihtyisyyden kustannuksella Tiivis, viihtyisä ja vihreä keskusta Pientalo- ja kyläasuminen on suosittua Lähiöitä ja pientaloalueita täydennysrakennetaan ja tiivistetään Lähiöitä ja pientaloalueita ei onnistuta täydennysrakentamaan ja tiivistämään merkittävästi Uusia satelliitti-kaupunginosia rakennetaan	Asunto-markkinat suhteellisen vakaat ja hintakehitys maltillista, ”normaalia” sykliittäistä vaihtelua Asunto-markkinat epävakaat ja hintakehitys ailahtelevaa Asunto-markkinoilla pitkiä taantumia sekä yli- ja alitarjontaa Asunto-markkinat kuumenevat ja hintakeskitys laukkaa	Väestö kasvaa erittäin voimakkaasti (100 000 as. 2050 mennessä) Kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun Kausityöläiset puuttuvat Opiskelijoiden määrä romahtaa Nykykasvu jatkuu (70 000 as. 2050 mennessä)	Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus paranee Rovaniemen kestävä sisäinen saavutettavuus heikkenee Tie- ja raideverkon korjausvelka kasvaa Lentoliikenne kallistuu ja vähenee Vähäpäästöiset lentopolttoaineet yleistyvät Uusiin raideyhteyksiin panostetaan Suomessa ja/tai Eurooppaan VT-4 linjataan uudelleen	Luottamus päätöksen-tekoon heikkenee ja päätöksenteko kriisiytyy Päätöksenteko ja luottamus paranevat mm. osallisuudella ja läpinäkyvyydellä Kansalais-yhteiskunta ja mielipiteet polarisoituvat Kansalais-yhteiskunta vahvistuu ja mielipiteet lähenevät Päätöksentekijöiden fokuksessa paikalliset asukkaat Päätöksentekijöiden fokuksessa vierailijat	Palveluverkkoa keskitetään ja supistetaan Palveluverkko säilyy nykyisellään suhteellisen kattavana ja hajautettuna Palveluverkon taso paranee ja säilyy kattavana Sote-palvelut siirtyvät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointi-alueelle	Luonto- ja viheralueiden määrä kasvanut tai pysynyt samana Luonto- ja viheralueet ovat vähentyneet ja pirstoutuneet Luonnon tila on kestänyt nykyisellään tai parantunut Luonnon tila on heikentynyt Talvet ovat lyhentyneet ja kesät pidentyneet sekä sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet	TKI-toiminta on monipuolistanut elinkeinorakennetta Elinkeino-rakenne ei ole merkittävästi uusiutunut Suur-investointien valtiontuki- kilpailu jatkuu Talouden heikko näkymä jatkuu Talouden tilanne kestää vakaana tai heikentyy maltillisesti Yliopisto lakkautetaan/ opiskelupaikat vähenevät merkittävästi	Matkailu on ”ylikuumentunut” Matkailu on jatkanut kasvuaan uudistumalla ja monipuolistumalla Talvimatkailun sesonki on lyhentynyt ja siirtynyt pohjoisem-maksi Lyhyt-vuokrausta on rajoitettu	Paikallinen yhteisö ja kulttuuri on monimuotois- tunut Lähiöiden syöksykierre on syventynyt ja hyvinvointi- erot ovat kasvaneet Tietyillä alueilla hyvinvointi- erot ovat pienentyneet	Suomen ja Rovaniemen turvallisuus-tilanne säilyy epävakaana Suomen ja Rovaniemen turvallisuus-tilanne vakautuu Riippuvuus vesivoimasta on vähentynyt ja patoja purettu Energian- kysyntä kasvaa räjähdys- mäisesti Uusiutuvan energian hankkeita on rakennettu mittavasti Energia- hankkeita ei ole toteutettu tai niitä on rakennettu maltillisesti

KULUVA JA KUIHTUVA ROVANIEMI

Rovaniemi rämpii kriisistä toiseen eikä pärjää omillaan

2050-luvulle tultaessa Rovaniemi kohtaa triplakriisin: supistuva väestö, ilmastonmuutoksen kiihtyminen ja kuntatalouden romahdus asettavat kaupungin vaikeaan asemaan. Kahdessa vuosikymmenessä Rovaniemen väkiluku on pienentynyt kolmanneksella. Hallinnon kykenemättömyys varautua ilmastonmuutokseen näkyy kuntatalouden sakkaamisena ja päätöksenteko on riitaista. Lapin yliopiston lakkauttaminen heikentää entisestään tulevaisuuden kasvunäkymiä.

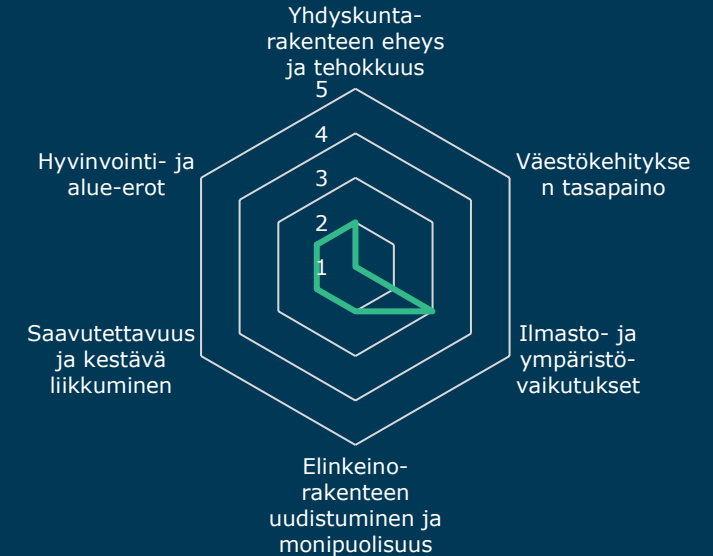
2030-luvulla Rovaniemen väestönkasvu hidastui ja kääntyi laskuun, joka edelleen kiihtyi 2050-lukua kohden. Suurimpia syitä ovat olleet syntyvyyden laskun jatkuminen sekä nuorten aikuisten ja perheiden kiihtynyt muuttovirta etelään. Maahanmuutto ei ole pystynyt paikkaamaan muuttotappiota, sillä suurin osa maahanmuuttajistakin on asettunut suurempiin kaupunkeihin. **Vuonna 2050 väkiluku on 45 000.**

Väestönlaskun vuoksi asuntomarkkinat ovat hiljentyneet ja asuntojen hinnat laskeneet.

Uusia asuntoja ei juuri rakenneta. Nykyistä asuntokantaa pyritään ylläpitämään, mutta etenkin haja-asutusalueilla asuntoja on jäänyt tyhjilleen. **Ilmastonmuutos ja talouden kriisit iskevät pahimmin alueisiin, joilla on mennyt jo pitkään huonosti. Väestön ja verotulojen vähetessä kaupungin palveluverkkoa on supistettu dramaattisesti.** Väestön vanheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat ovat rasittaneet sote-palveluita entisestään. Toisaalta monet palveluista hoidetaan näppärästi etäyhteydellä hologrammiteknologialla.

- 1 = Huono
- 2 = Jokseenkin huono
- 3 = Neutraali
- 4 = Jokseenkin hyvä
- 5 = Hyvä

VAIKUTUKSET

2023

Asukasluku
65 000

2028

Ennätystulvien vuoksi sadat asunnot kärsivät vaurioita ja tiestöä on pitkään poikki

2033

Verotulot ovat romahtaneet kolmanneksella ja Rovaniemi saa korotettua valtiontukea kriisikuntana

2038

Hopeahaprajuolaa ja omenapuita viljellään Rovaniemellä

Jokien tulvimisen aiheuttamat suurtulvat aiheuttavat paljon tuhoja

2043

Lapin yliopisto lakkautetaan

2048

Tulvasta ja yliopiston lakkauttamisesta ei toivuta, ilmapiiri on latistunut

2050

SITOWISE

KULUVA JA KUIHTUVA ROVANIEMI

Rovaniemi rämpii kriisistä toiseen eikä pärjää omillaan

Ilmastonmuutos on kuluttanut voimakkaasti kaupungin infraa. Tiestö ja viemäristö ovat rasittuneet sademäärien kasvusta ja lämpötilan vaihteluista. **Kuntatalouden tila on ollut niin heikko ja päätöksenteko niin riitaista, että kriittisen infran ylläpitoa on laiminlyöty. Kasvaneet sateet ja hulevedet aiheuttavat Kemijoessa säännöllisiä tulvia**, joiden myötä Saarenkylän, Koskenkylän, Rantavitikan ja Viirinkankaan alueet kärsivät poikkeuksellisia vahinkoja. Myös osia pääteistä jää säännöllisesti useiksi päiviksi vesimassojen alle. Tulvien aiheuttamat vahingot ja kuntatalouden romahdus ajavat Rovaniemen taloustilanteen hyvin haastavaksi ja aiheuttavat pelkoa jopa päätymisestä kriisikuntamenettelyyn.

Talvien lyhentymisen ja vähälumisuuksien sekä kesien pidentymisen ja lämpeneminen ovat muuttaneet paikallista ekosysteemiä: arktisten lajien elinympäristöt ovat pienentyneet ja siirtyneet pohjoisemmaksi, kun taas vieraslajit ovat lisääntyneet.

Metsätalous kärsii roudan vähenemisestä, lisääntyneistä myrskytuhoista ja tuholaitosten lisääntymisestä. Lisääntyneet sateet ovat hankaloittaneet viljelyä, mutta kasvukauden pidentyminen on kasvattanut satomääriä ja mahdollistanut uusien lajien kuten hopeahaprajuolan viljelyn. Poronhoitoa ovat haitanneet jäkälän vähentyminen sekä loisten lisääntyminen. Luontoalueiden määrä ei ole vähentynyt, sillä asukkaita ja matkailijoita on aiempaa vähemmän.

Supistuva väestökehitys ja näköalattomuus johtaa 2040-luvulla Lapin yliopiston lakkauttamiseen. Tällä on merkittävä vaikutus kaupungin ja koko Lapin osaamistasoon, työllisyyteen ja ilmapiiriin. **Matkailu on joutunut sopeutumaan ilmastonmuutokseen, kun talvimatkailu menestyy parhaiten pohjoisemmalla Lapissa.** Yritykset ovat lisänneet muita aktiviteetteja, kuten retkeilyä, melontaa ja pyöräilyä, mutta niitä tarjoavat myös muut alueet. Joulubrändi vetää aiempaa heikommin matkailijoita ja lentämisen päästöverotus on nostanut merkittävästi lentämisen hintaa.

Uusiutuvan energian hankkeiden, kuten tuulivoiman ja geotermisen energian rakentamisen ympärille on syntynyt uutta elinkeinotoimintaa. Kasvukauden pidentyessä maa- ja metsätalouden toimijoiden määrä on lisääntynyt riskien kasvusta huolimatta ja hiilinielujen kasvavan tarpeen myötä on metsän kasvattamisesta alettu maksamaan ylimääräistä korvausta, joka on tehnyt metsätaloudesta entistä kannattavampaa. Ikääntynyt väestö on johtanut myös sosiaali- ja terveyspalvelujen parissa työskentelevien määrän kasvuun.

Energiantuotannossa jokien vesimäärän kasvu on lisännyt vesivoimaloiden virtaamia, mutta se on samalla kuluttanut laitteistoa nopeammin. Myös ohijuoksutuksia on jouduttu tekemään useammin. Sähköverkkoa on siirretty suojaan ääri-ilmiöiltä maan alle. **Sähkön kulutus on laskenut väestömäärän vähetessä.** Lämmitystarve talvella on vähentynyt, mutta kesällä jäähdytystä tarvitaan enemmän.

